

56060208 : หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : จินตภาพ/การรับรู้และจดจำ/ระบบมโนทัศน์/ย่านบางลำพู

นวิภาพ ทักษยศ : โครงสร้างจินตภาพย่านบางลำพู. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า

อิสระ : อ.ดร.สินีนารถ ศุกลรัตน์เมธี. 141 หน้า.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้างทางจินตภาพของย่านบางลำพู และศึกษาเปรียบเทียบข้อแตกต่างในการรับรู้และจดจำสภาพแวดล้อม ระหว่างกลุ่มประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงพื้นที่ทางกายภาพที่จะสามารถส่งเสริมโครงสร้างทางจินตภาพของผู้ใช้งานภายในพื้นที่ โดยใช้กรอบของทฤษฎีจินตภาพของเมือง (The Image of The City) ของเควิน ลินช์ (Kevin Lynch) และแนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) ของฮาร์รี่ การ์นแฮม (Harry L. Garnham) เป็นหลัก ขั้นตอนในการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วนหลัก ดังต่อไปนี้คือ 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษา เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบตัวแทนของสภาพแวดล้อม 2) กำหนดตัวแปรในการวิจัย และจัดทำแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยการทดสอบ 3 ส่วน คือ การวาดแผนที่ทางจินตภาพ การเขียนชื่อองค์ประกอบ และการประเมินองค์ประกอบตัวแทนสภาพแวดล้อม รวมถึงสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 3) ประมวลผลและวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามโดยใช้วิธีการสถิติเชิงพรรณนา 4) สรุปผลการวิจัยและจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถรับรู้และจดจำ บ่อมพระสุเมรุ และถนนข้าวสารได้ร่วมกันมากที่สุด โดยองค์ประกอบในระดับรองลงมาจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ส่งผลให้แผนที่โครงสร้างทางจินตภาพของกลุ่มประชาชนชาวไทย มีองค์ประกอบที่ประสานกันเป็นกลุ่มก้อนชัดเจนกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติซึ่งเป็นผู้มาเยือน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาโครงสร้างทางจินตภาพสาธารณะ จะทำให้ทราบถึงขอบเขตของย่านบางลำพูที่ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้ร่วมกัน ซึ่งพบว่าในบริเวณที่มีการเกิดกิจกรรมมากจะเป็นศูนย์กลางของย่านที่สามารถรับรู้ได้ชัดเจนที่สุด อีกทั้งยังพบว่าทั้งกลุ่มชาวไทยและชาวต่างชาติ มีทัศนคติด้านความสวยงามและความเป็นเอกลักษณ์ต่อองค์ประกอบสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงยังสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพขององค์ประกอบที่เป็นที่จดจำได้อีกด้วย

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

56060208 : MAJOR : MASTER OF LANDSCAPE ARCHITECTURE

KEY WORD : CITY IMAGE/PERCEPTION/COGNITIVE/BANG LUMPHU

NAWEEPAHB TAKSAYOS : A STUDY OF BANG LUMPHU IMAGE. INDEPENDENT

STUDY ADVISOR : SINEENART SUKOLRATANAMETEE, Ph.D.. 141 pp.

This research aims to study the perception of local people and tourists on Bang Lumphu's image in order to propose a guideline to improve physical elements that can enhance Bang Lumphu's image. The methodology can be described in five main steps; 1) studying the site's information from a secondary resources and field survey to identify physical elements that represents Bang Lumphu's image, 2) defining research variables and conducting a questionnaire to determine people's cognitive perception by allowing them to draw mental map, name recognizable physical elements and rate the representative elements, 3) analyzing and describing data by using descriptive statistics, and 5) reporting the results from the research and proposing a recommendation for improving physical elements in Bang Lumphu.

The result reveals that Phra Sumen Fort and Khoa San Road are the most recognizable elements among local people and tourists. Other elements vary according to individual experience in the area. The result also shows that these recognizable elements identified in mental maps drew by local people tend to group together while those of the tourists tend to spread out more. On the other hand, the attitude of both groups toward aesthetics quality and uniqueness of those physical elements are quite similar. The attitude also relates directly to the physical element's characteristics that can be recognized.

Department of Urban Design and Planning Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2014

Independent Study Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้มีพระคุณท่านแรกและผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณคือ อาจารย์ ดร. สินีนาถ ศุภรัตน์เมธี อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาใช้เวลาให้คำชี้แนะด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดการทำงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิงหนาท แสงสีหนาท ที่ได้ให้คำแนะนำในการค้นคว้าข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนคณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจิโรจน์ อนามัยบุตร และรองศาสตราจารย์ ดร. ชัยสิทธิ์ ตำนกิตติกุล ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ในที่สุด

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ ที่ได้ความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ ชัดเจนความคิดและกระบวนการทำงานของผู้วิจัยตลอดช่วงระยะเวลาการศึกษาในหลักสูตร รวมทั้งครอบครัวและเพื่อนๆ ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้อย่างอบอุ่นเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ขยายขอบเขตองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้กว้างออกไป และเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีอันเกิดจากน้ำใจของทุกท่านที่ได้กล่าวมา รวมถึงบุคคลอื่นๆซึ่งไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ทุกท่านด้วย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง